

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 25.08.2025

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Batman Çayı'nda 23 Ağustos 2025 tarihinde meydana gelen toplu balık ölümleri, yalnızca bir yerel çevre sorunu değil; aynı zamanda Türkiye'nin su kaynakları yönetimi, çevresel etki değerlendirme uygulamaları ve kurumsal denetim yeterliliği açısından alarm verici bir vaka olarak değerlendirilmelidir.

Yerel medyada geniş şekilde yer bulan bu olayda, Batman Çevre Gönüllüleri Derneği tarafından yapılan saha incelemelerine göre, BOTAŞ'ın Balpınar Beldesi yakınlarında yürüttüğü boru hattı yenileme çalışmaları sırasında Batman Çayı'nın yönü değiştirilmiş; ancak bu süreçte "can suyu" bırakılmaması nedeniyle çayın belirli bölümleri tamamen kurumuş, milyonlarca balık ve su canlısı yaşamını yitirmiştir.

Batman Çevre Gönüllüleri Derneği Başkanı Hasan Argunağa, yaşananları "çevresel bir katliam" olarak tanımlamış ve kamu kurumlarının sorumluluk alması çağrısında bulunmuştur. Bu olay, daha önce yine aynı bölgede baraj su seviyesinin ani düşürülmesi, tarımsal ilaçlamaların dere yataklarına karışması gibi nedenlerle yaşanan balık ölümleriyle birlikte ele alındığında, süregelen bir ihmal zincirinin göstergesidir.

Öte yandan, 2872 sayılı Çevre Kanunu'na göre su kaynaklarına müdahale eden tüm kamu ve özel kurumlar, çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) yapmak, biyolojik çeşitliliği

33013

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

korumak ve “can suyu” bırakmakla yükümlüdür. 2023 yılında Resmî Gazete’de yayımlanan “Tatlı Su Ekosistemlerinin Korunması ve İzlenmesine Dair Rehber”de de benzer yükümlülükler yer verilmiştir. Ancak bu tür uygulamaların etkili biçimde denetlenmediği ve yaptırım süreçlerinin zayıf kaldığı anlaşılmaktadır.

Batman Çayı, sadece Batman için değil, Dicle Nehri’ne bağlı havzanın önemli bir bileşeni olarak bölgesel su güvenliği, tatlı su biyoçeşitliliği ve kırsal geçim kaynakları açısından stratejik öneme sahiptir. Bu ölçekte bir çevre felaketinin, yalnızca teknik bir hata olarak değerlendirilmesi mümkün değildir; yaşananlar, kamu kurumlarının koordinesizliği, çevresel risk öngörüsüzlüğü ve şeffaflık eksikliği ile yakından ilişkilidir.

Bu bağlamda:

1. Batman Çayı’nda 23 Ağustos 2025 tarihinde yaşanan toplu balık ölümleriyle ilgili olarak Bakanlığınıza ulaşan herhangi bir inceleme raporu, tutanak veya yerel denetim belgesi mevcut mudur?
2. Söz konusu bölgede BOTAŞ tarafından yürütülen boru hattı çalışmaları öncesinde, Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu hazırlanmış mıdır? Varsa içeriğinde “can suyu” bırakılmasına dair bir yükümlülük bulunmakta mıdır?
3. Bakanlığınızın, BOTAŞ veya diğer kurumlara yönelik bu çevre felaketiyle ilgili başlattığı herhangi bir idari veya cezai işlem var mıdır?
4. Balık ölümlerine sebep olan müdahalenin ardından bölgedeki su kalitesi, oksijen oranı, pH dengesi ve kimyasal kirlilik gibi parametreler ölçülmüş müdür? Ölçüldüyse sonuçları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
5. Olay yerine giderek tespitte bulunan Batman Çevre Gönüllüleri Derneği ve Başkan Hasan Argunağa tarafından yapılan açıklamalar Bakanlığınızca dikkate alınmış mıdır? Bu sivil toplum yapısıyla iş birliği planlanmakta mıdır?
6. Son 10 yıl içinde (2015 – 2025) Batman Çayı’nda kaç defa toplu balık ölümü yaşanmıştır? Bu olayların nedenlerine ilişkin Bakanlığınızın elinde hangi veriler ve sonuçlar mevcuttur?

33013

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

7. Türkiye genelinde 2020 – 2025 yılları arasında kamu altyapı çalışmaları nedeniyle yaşanan benzer ekolojik tahribatlar ve balık ölümleri ile ilgili kaç vaka kaydedilmiştir?
8. “Can suyu bırakılması” uygulamasıyla ilgili olarak kamu kurumlarına ve özel sektör projelerine yönelik rehber, genelge veya bağlayıcı düzenleme var mıdır?
9. Tarım ve Orman Bakanlığı’nın, tatlı su kaynaklarının ekosistem temelli yönetimi konusunda mevcut veya planlanan ulusal stratejileri nelerdir?
10. Bakanlığınızın, Batman Çayı özelinde yürütmeyi planladığı herhangi bir rehabilitasyon çalışması, balık stoklarını destekleme programı veya biyolojik izleme projesi var mıdır?